

Skapat av

Eleonor Mörk, PLkvtvs

Ärendenummer

TRV 2025/57248

Dokumentdatum

2025-12-09

GNS möte nr 4 2025**Datum för mötet:** 9 december, 2025. Start kl. 9 och avslut senast kl. 12**Plats:** Digitalt

Närvarande Malin Lundgren, NTF (ersättare) Anders Kullgren, Folksam Catarina Nilsson, Stockholms stad Christoffer von Bothmer, SKR Maria Lönegård, Polisen Magnus Granström, SAFER Rikard Wester, Arbetsmiljöverket Niclas Nilsson, Transportstyrelsen Maria Prole, STR Marie Frostvinge, Umeå kommun Suzanne Falk, Göteborgs stad Annika Nilsson, Göteborg stad ordinarie fr o m 2026 Maria Krafft, Trafikverket, <i>ordförande</i> Johan Folkesson, Trafikverket Therese Malmström, Trafikverket Eleonor Mörk, Trafikverket, <i>sekreterare</i>	
Inbjudna Malin Levin, SAFER, <i>punkt på agenda</i> Malin Hefvelin, Testfakta, <i>punkt på agenda</i> Astrid Linder, VTI, <i>punkt på agenda</i>	
Kunde ej närvara Mattias Landin, Region Värmland Stefan Jonsson, Trafikverket Agneta Berlin, NTF Dharmesh Shah, Regeringskansliet	

Mötets öppnande

Maria Krafft förklarade mötet öppnat. Förslag till dagordning som skickats ut 2 veckor före mötet presenterades.

Godkännande av dagordning

Godkändes.

Godkännande av föregående mötes minnesanteckningar

Godkändes.

Mötestider 2026

Förslag på möten 2026 godkändes enligt följande:

GNS 1: 17 - 18 mars, fysiskt hos Stockholm Stads Trafikkontor på Kungsholmen

Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09

GNS 2: 22 maj, digitalt mötet kl. 9-12

GNS 3: 23 september, fysiskt i Stockholm, Trafikverket Solna strand kl. 10-16

GNS 4: 8 december, digitalt mötet kl. 9-12

Publicering av minnesanteckningar och bilaga

Fortsättningsvis kommer endast minnesanteckningarna publiceras på webben. Detta med anledning av att det i bilagorna med presentationer funnits bilder där giltig licens inte kunnat styrkas, och att det till Trafikverket ställts betalningskrav som kompensation för de använda bilderna. Aktuella bilder har varit i såväl Trafikverks presentationer som externa organisationers. Trafikverket har ansvar att kontrollera för egen räkning men också andra organisationers innehåll om det publiceras på Trafikverkets webbsida. Detta har även gällt bilder i bilagor som publicerats för flera år sedan och samtliga bilagor kommer därför att tas bort från webben.

Utvärdering Trafiksäkerhetsdagar 2025 och reflektioner

Malin Levin, SAFER

Utvärderingen visar att upplevelsen av konferensen som helhet var mycket positiv. Deltagarna pekar särskilt på värdet av nätverkandet och de personliga mötena, där möjligheten att träffas fysiskt skapade utrymme för spontana och givande samtal med kollegor från hela trafiksäkerhetsområdet. Konferensens bredd och mångfald uppskattades också stort – kombinationen av talare och deltagare från forskning, industri, myndigheter och kommuner gjorde att många upplevde att "alla var där". Konferensen beskrivs som professionell och välplanerad, med ett genomtänkt program, bra lokaler, och ett smidigt flöde mellan passen. Innehållet upplevdes som relevant, aktuellt och inspirerande, särskilt de föredrag som knöt samman teknik, beteende och samhällsperspektiv. Stämningen sågs prestigelös och energifyllt i det delade engagemanget för trafiksäkerhetsfrågor.

Det samlade intrycket är att deltagarna uppskattar evenemanget högt men vill ha mer fördjupning, bättre logistik och en lugnare takt. De vill ha tid att mötas, förstå och påverka, snarare än att bara konsumera innehåll. På fråga om du skulle kunna tänka dig att delta igen om konferensen återkommer, svarade 89% Ja. Här finns information om [Trafiksäkerhetskonferensen](#).

Gruppens reflektioner:

Bra mix från akademi, industri och offentliga organisationer. Men det skulle också vara intressant att veta vilka skäl de som valde att inte delta på konferensen hade. Att 60% av de som var där gärna såg att konferensen är i Göteborg även nästa gång kan t. ex. bero på att det var en tillgänglig plats för en del av de som deltog. Att byta plats skulle kunna bidra till en utökning och variation av deltagare totalt. Positivt att arbetsmiljö lyftes av så många som en viktig fråga och det hade varit bra om konferensen hade filmats så att delar hade kunnat visas hemma i den egna organisationen. Hybrid-Break-Outs skulle kunna vara något att testa för att nå fler. Nordiska perspektiv skulle vara intressant framöver.

Tidplan, Aktionsplan och Kraftsamlingar

Therese Malmström (Trafikverket), Malin Lundgren (NTF), Richard Wester (Arbetsmiljöverket)

Den uppdaterade tidsplanen för aktionsplanen:

- 31 december, sista dag att inkomma med justerade åtgärder.
- Februari, en *remissversion* av aktionsplanen skickas ut för synpunkter till deltagande aktörer och kontaktpersoner.

Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09

- Februari–mars, remisstid för att lämna synpunkter, cirka tre veckor.
- Mars–april, Aktionsplanen språkgranskas och layouts.
- 4 maj 2026, Aktionsplanen presenteras i samband med Resultatkonferens Väg.

Vi avser prioritera ett antal strategiskt viktiga områden där samlade insatser krävs för att nå målen till 2030. Dessa områden förutsätter samverkan mellan flera aktörer. Varje kraftsamling planeras pågå under cirka två år och fokusera på en specifik fråga. Deltagande aktörer erbjuds stöd, erfarenhetsutbyte och tillgång till aktuell kunskap. Beslutade kraftsamlingar under 2026 - 2027 är ökad cykelhjälmsanvändning och inkludering av trafiksäkerhet i arbetsmiljöarbetet för att bidra till trafiksäkra resor och transporter. Angående kommande aktuella förslag till områden finns inga beslut så som hastighet 30/40 km/tim inom tätortsmiljö, drift och underhåll för gång- och cykeltrafik, eller hoppskydd på broar.

NTF:s projekt "Kraftsamling för ökad cykelhjälmsanvändning" syftar till att engagera kommuner, regioner, företag och andra organisationer för att fler medborgare och personer i tjänst ska använda cykelhjälm. Projektet genomförs 2026–2027 med stöd från Skyltfonden via Trafikverket, i samarbete med SAFER. NTF samordnar arbetet och ska nå ut till 500 aktörer med stöd i form av webinarier, material och samverkan. Genom att delta får organisationer både draghjälp och möjlighet att bidra. Projektgruppen på NTF är Malin Lundgren, Cecilia Fris, Agneta Berlin och kommunikatörer. NTF:s tio regionala förbund kommer involveras, och eventuellt vidare de lokala förbunden.

Arbetsmiljöverkets och Trafikverkets upplägg har landat i att fokusera på upphandling hos kommuner och regioner. En bra upphandling har stor påverkan på trafiksäkerhet och arbetsmiljön. Det finns däremot ingen lagstiftning att hålla sig i. Det finns emellertid ett motiv att skyddsombudsstopp kostar mycket. Resurserna är än så länge begränsade på Arbetsmiljöverket och Trafikverket för projektet. Planen är att börja med webinarier om upphandling.

Gruppens reflektioner:

Att fokusera webinarierna på upphandling som övergripande tema bra, men använd dem också till att sprida information om vad som redan finns att upphandla men som inte är känt på bred front som olika aktiva och passiva trafiksäkerhetsfunktioner, fordonsutformning m.m.. Vad skulle t. ex. morgondagens bussar kunna ha för teknik som redan finns och som kunnat mildra konsekvenserna av den olycka som nyligen hände i Stockholm.

Test och märkning av skors grepp på is

Malin Hefvelin, Testfakta

Projektet har tagit fram och tillämpat en konsumentinriktad test- och kommunikationsmodell för vinterskors grepp på is, där laboratoriemätningar sammanställs i en databas och översätts till en begriplig betygsskala/märkning (IceGrip) för att underlätta säkrare val av skor vid vinterväglag.

Centrala resultat:

- Antal testade skomodeller: 38 (+4 utanför databasen)
- Spann i uppmätt isgreppsindex (kN): 0,10 till 14,18
- Andel skor som når godkänd nivå: 19 (38)
- Viktiga iakttagelser om material och utformning med bäring på sulans isgrepp: Större anläggningsyta (friktionsyta) ger avsevärt bättre grepp på is. Anläggningsytan styrs till stor del av sulans mönstring och materialets hårdhet. Resultaten visar att sulor med grövre mönstring (ofta mer utpräglade

Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09

- vandringskängor och vinterkängor) ger sämre grepp på is jämfört med en finmönstrad sommarsko.
- Implementering: En databas över samtliga testade skor har tagits fram och utgör basen för värdering och betygsättning/certifiering av greppvänliga skor. Samtliga skor i databasen redovisas digitalt för konsumenten på separat hemsida för IceGrip. Databasen och hemsidan uppdateras löpande med nya resultat från så kallade redaktionella tester och tester för certifiering på uppdrag av tillverkare.
- Lansering och kommunikation till marknaden: IceGrip-konceptet lanseras i TV4 Nyhetsmorgon den 19 december 2025. I samband med lanseringen går informationssidan (hemsidan) www.icegrip.nu live och pressmeddelanden kommer att skickas ut till återförsäljare och tillverkare av skor.

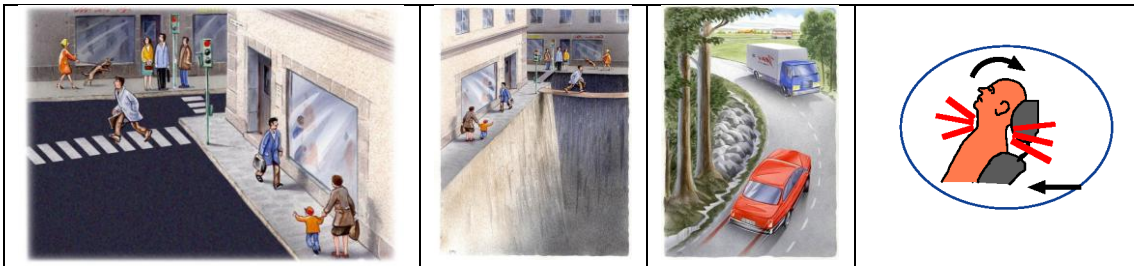
Gruppens reflektioner:

Olika sulor är som bildäck och olika bra på is, snö eller barmark. Det är därför viktigt att vara tydlig med att avgränsningen till test på is är gjord för att de flesta halkolyckorna sker när friktionen är som lägst. Men i modd eller på snö kan alltså andra skor vara bättre. Detta ska inte heller jämföras med skor med dubbar eller broddar, för de flesta sådana är förmodligen alltid bättre utan detta syftar alltså att jämföra de utan. Föresatsen har varit att titta på ett brett spektrum av skor men med fokus på vardagsanvändning. Hur personer går är också parametrar som påverkar men inte ingår som variation i de repetitiva testerna i labbatoriet, t ex varierar kontaktytan beroende på gånghastighet. Detta är en första standard och fortsatt forskning sker vid RISE.

Nollvisionen – då till nu

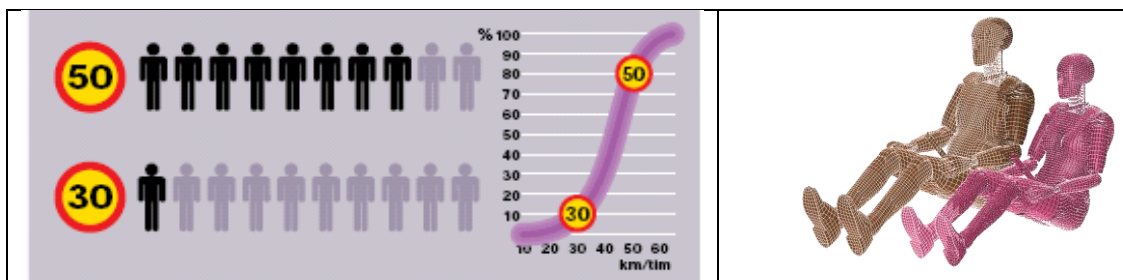
Astrid Linder, VTI

Den 20 november delade regeringen ut en guldmedalj till Claes Tingvall för hans initiativ till Nollvisionen inom trafiksäkerhet. Astrid fick vid utdelningen äran att hålla en tillbakablick på nollvisionen och Claes under dessa år. 1995 kom Astrid för att doktorera på Chalmers där Claes var adjungerad professor. Claes flyttade 1998 till Australien för att bli chef på en trafiksäkerhetssektion på Monash University och där Astrid också sen forskade fram till 2005. Nollvisionen antogs av den svenska regeringen 1997. Att på detta sätt utgå från en etisk grund där varje människa har rätt att överleva och där både trafikanter och systemutformare har ett gemensamt ansvar var nytt. Vision och målet att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken till följd av vanliga mänskliga misstag fick dock stå emot en hel del kritik. Pedagogiskt har fenomenen om vad som händer biomekaniskt vid en krock - alltså vad kroppen klarar för att inte gå sönder, samt hur våra instinkter för vad vi uppfattar som risk eller inte har illustrerats på olika sätt, se några exempel nedan. Detta för att nå fram brett och få acceptans.



Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09



Nollvisionsbilder

Det har varit fantastiskt att få arbeta med Claes som är en stor inspiratör för nollvisionen men också i det ledarskap han fört.

Laget runt.

Anders Kullgren, Folksam

- I dagarna presenterar Maria Klingegård en ny studie om bilolyckor där barn 0-14 år omkommit under 1956-2024. Resultaten pekar på ett fortsatt behov av riktade informationsinsatser till vårdnadshavare om korrekt användning av barnsäkerhetsutrustning, speciellt vikten av bakåtvänt åkande och att inte vända barnen framåt för tidigt. Det går dock långsamt kontinuerligt åt rätt håll.
- Jobbar vidare med FIA index internt som syftar till att få in kraven i fordonsupphandlingar och policys i alla företag Folksam har avtal med.
- Pågår en studie om påkörda cyklister av bil med Chalmers och Autoliv.

Suzanne Falk, Göteborg stad

- Under hösten har vi haft två kurstillfällen i Trafiksäkerhetslyftet internt med 40 deltagare. Utvärderingen var mycket positiv och många förslag på vidare kompetensutveckling. Det står ytterligare 30 tjänstepersoner i kö som vill gå kursen.
- Hastigomställningen är igång och det sker saker i verkligheten. En särskild organisation har startats där detta ingår tillsammans med andra åtgärder i ett Program för ökat hållbart resande.
- Suzanne tackar för alla år i detta intressanta forum som alltid gett extra energi att arbeta vidare med trafiksäkerhetsfrågorna. Annika Nilsson tar nu över representationen i GNS för Göteborgs stad.
- Göteborgs stads STRADA utfall av olyckor visar på ett mörkt år med 9 omkomna och det kan tillkomma ytterligare som inte är registrerade i STRADA.

Catarina Nilsson, Stockholms stad

- Kunskapsinhämtning till förvaltningen om suicid kopplat till fysiska miljön. Innan årsskiftet ska vi få en rapport från NASP med resultat från en inventering av platser samt en administrativ kartläggning utifrån kontakter med bl. a blåljusenheten. Johan Fredin är kontakten på NASP. Vidare ska en handlingsplan tas fram.
- Den aktuella dödsolyckan vid Ringvägen ingår i pågående studien av dödsolyckor med cykel och svängande tung trafik i trafiksignaler. I studier ingår att undersöka på alternativa lösningar och olika utformningar av cykelboxar m. m. som används i andra länder.

Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09

Johan Folkesson, Trafikverket

- Tillförordnad chef på den nya enheten Samhällsplanering och samverkan där vissa delar av trafiksäkerhetsuppgifterna nu är placerade. Ersätter Johan Lindberg i GNS.

Magnus Granström

- Nytt avtal med Safer på gång för de kommande tre åren. Ny part är Jönköpings kommun. Det är tuffa tider dock för fordonsbranschen så det kan vara svårt att sätta projekt framöver och få deltagare.
- Det finns skillnader på trafiksäkerhetsområdet även inom samma arbetsgivare som exempelvis kommuner beroende förvaltning som tekniska kontra hemtjänstvård. Det handlar också om fler delar än fordon som exempelvis stress och halka vid gång.

Malin Lundgren, NTF

- NTF har bytt publiceringsverktyg och har lanserat sin nya hemsida.
- Under hösten har vi jobbat mycket i projektet med Trafiksäkra resor i tjänsten, respektive projektet för bältesanvändning för gravida.
- Även för NTF är finansiering ett orosmoment. NTF personal kommer i eftermiddag träffa en politisk sakkunnig på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet för att diskutera detta.

Marie Frostvinge, Umeå kommun

- Arbetat med ambitionerna i Aktionsplanen.
- Deltar i Trafiksäkerhetslyftet. Umeå har valt ut fokusområdena Organisation, styrning och samverkan, Drift och underhåll, Trafiksäkerhet i inköp och upphandling. 37 tjänstepersoner är involverade.
- Umeå har fått beslut i KF om att ta fram en ny Mobilitetsplan som kommer omfatta alla hållbara färdssätt, trafiksäkerhet, parkering och gods.
- Ringleden i Umeå har öppnats med direkta positiva effekter för kommunen och för stadens möjlighet till utveckling. De statliga vägar som kommunen tar över innanför Ringleden ska omvandlas till stadsgator. I september stängdes också delar av Storgatan och Skolgatan i Umeå av för biltrafik under rusningstrafik. Genom att reglera trafiken under rusningstid har vi provat att styra trafiken till gator som tål mer trafik. Allt för att nå positiva effekter för de som bor i området och etablera nya vägval för biltrafiken då ringleden har öppnats och nya förutsättningar finns. Trafiken medför buller och luftföroreningar som påverkar boendemiljön, särskilt i äldre hus där bullret lätt tar sig in och ventilationen drar in föroreningar. Trafiken skapar också otrygghet, särskilt för barn och äldre som rör sig längs gatan. Initialt visar mätningar att en del tar andra kommunala gator men också att nästan hälften av biltrafikerörelserna försvunnit. Det betyder att de använt Ringleden eller använt andra färdssätt.

Niclas Nilsson, Transportstyrelsen

- Transportstyrelsen kommer under de närmaste åren att genomföra ett arbete som syftar till att föreslå en övergripande inriktning för en svensk regelmodell anpassad till den tekniska utvecklingen inom automatiserade fordon (AV).
- Trafikverket och Transportstyrelsen arbetar gemensamt för att skapa förutsättningar för maskinläsbara trafikregler som är en förutsättning för avancerade förarstödssystem och självkörande funktioner i fordon.
- Olycksstatistik har publicerats så som varje år om utfall under julhelger för att påverka till säkrare beteende inför kommande helger.

Skapat av
Eleonor Mörk, PLkvtvs

Dokumentdatum
2025-12-09

Rikard Wester

- Arbetsmiljöverkets GD var inbjuden till utdelningen av guldmedaljen till Claes Tingvall men hade förhinder. Istället medverkade avdelningschefen för Regelgivning, Peter Burman och berättade där om samarbetet med Trafikverket och arbetet med Trafiksäkra verksamheten.
- Vi går in 2026 med en mer systematisk användning av Trafiksäkra verksamhetens material vid inspektioner för att praktiskt ta vidare materialet ut till arbetsgivare.
- Arbetsmiljöverket har lagt ut NTF webinarium internt för personalen att se i efterhand.
- En samverkan med möte 2 gånger per år för att diskutera frågor så som trafiksäkerhet har startats upp med Transportstyrelsens avdelning Trafik.

Therese Malmström, Trafikverket

- Här finns årens Trafikverkets webinarium att titta på i efterhand:
[Kunskapshöjande webinarium 2025 - YouTube](#)

Mötets avslutande

Maria Krafft tackade alla deltagare, önskade God Jul och Gott Nytt år! Mötet avslutades.